

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 381
Tarih : 23.12.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Erol DORA
Mardin Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	28 Ocak 2016		E.No: 2/556	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
m	z	K.T.	10	Mh'
TBMM BAŞKANI	ik			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
23 Aralık 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
23 Aralık 2015
No: 13639

GENEL GEREKÇE

20. yüzyılın başlarından itibaren özellikle 1915 yılında Osmanlı Devleti'nin resmi olarak 27 Mayıs 1915 tarihinde kabul ettiği ve 1 Haziran 1915 tarihinde dönemin Resmî Gazetesi Takvim-i Vekayi'de yayımlanarak yürürlüğe koyduğu "Tehcir Kanunu" ile yüz binlerce Ermeni, Süryani ve Rum vatandaşımız başta olmak üzere, Cumhuriyetin kuruluşundan sonraki uluslaşma sürecinde yapılmış olan yanlış uygulamalar nedeniyle de Türk, Kürt, Arap, Yahudi ve diğer halklardan on binlerce insan, haksız ve hukuksuz bir şekilde yerinden, yurdundan, atalarının vatanından edilmiş ve doğup büyüdükları topraklarına bir daha dönmek üzere yurt dışına sürgün edilmişlerdir. Öyle ki, vatan hasretiyle dünyanın değişik yerlerinde hayatlarını kaybetmiş olan insanların kendi ata topraklarında gömülmelerine bile izin verilmemiştir.

1980'li yıllardan sonra devletin bu yanlış uygulamalarından en çok etkilenenler Kürtler olmuştur. Yaşanan çatışma ortamında binlerce köy boşaltılmış ve yüz binlerce insan ise Türkiye'nin çeşitli bölgelerine veya yurt dışına göç etmek zorunda bırakılmıştır.

Son yüzyıl içerisinde bir kısmı vatandaşlıktan çıkartılmak üzere, çeşitli sebeplerle sürgün edilmiş yüz binlerce kişi vatan hasretiyle Amerika'da, Avrupa'da, Suriye'de, Lübnan'da, Hindistan'da ve dünyanın diğer birçok yerinde sahipsiz bir şekilde ülkesinden binlerce kilometre uzaklıkta yaşamlarını yitirmişlerdir. William SAROYAN, Nuri DERSİMİ, Aram TİGRAN, Yılmaz GÜNEY, vatandaşlıktan çıkarıldığı için yurt dışında yaşamını yitiren ve daha sonra Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlığı iade edilen ancak halen mezarı Rusya'da bulunan Nazım Hikmet RAN, "Sende doğdum, sende ölmek isterim ey vatanım. Eylerim arzu turabında gömülsün bu tenim" diyen ünlü Süryani şair ve öğretmen Naum FAİK ve Süryani Patriği İlyas ŞAKİR bunlardan sadece bir kaçıdır.

Bu insanların bazılarının vasiyeti olmasına rağmen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmadıkları gerekçesiyle Türkiye'de gömülmelerine izin verilmemiştir. Örneğin Aram TİGRAN, en büyük özleminin babasının memleketi olan Diyarbakır'da Meryem Ana Ermeni mezarlığında gömülmek olduğunu vasiyet etmişti. Ancak maalesef bu talebi henüz gerçekleşmemiştir.

Geçmişte yapılmış yanlışlardan da dersler çıkararak günümüzde gelişen süreç içerisinde Türkiye, bazı konularda önemli adımlar atmaktadır. Atılan bu olumlu adımların ülkeyi zayıflatmadığı, aksine güçlendirmekte olduğu kamuoyu tarafından da görülmektedir. Türkiye'nin geçmişteki gibi gereksiz korku ve ön yargılarla yaşamaya devam etmesinin hiç bir anlamı yoktur. Dolayısıyla yurt dışına sürgün edilmiş, zorla mübadeleye tabi tutulmuş veya çeşitli sebeplerden dolayı göç etmiş ve bir daha dönmelerine izin verilmemiş insanların bu mağduriyetlerinin giderilmesi gerekmektedir.

Bu kanun teklifi ile, çeşitli sebeplerden dolayı öz vatanından ayrılmış veya ayrılmak zorunda bırakılmış kişilerin veya onların eşleri, çocukları, torunları ve akrabalarının vatan özlemlerine son verip ülkelerine birer Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak dönmelerine izin verilecek ve istedikleri yerde yaşamalarına imkân tanınacaktır. Bu teklifin yasalaşması halinde geçmişte yaşanmış acı olayların Türkiye halklarında bıraktığı sosyal ve psikolojik travmaların bir nebze olsun hafifleyeceğine, bazı duygusal kırılganlıkları gidereceğine ve ayrıca özelde ülke barışına genelde de dünya barışına katkı yapacağına inanılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu maddeyle, çeşitli nedenlerle vatandaşlığını kaybetmiş, göç etmiş veya zorla göç ettirilmiş, bazı unvanların kaldırılması nedeniyle sürgüne gönderilen, zorla mübadeleye tabi tutulan, Devlet gücüyle tehcir edilen veya zorunlu askerliğin yapılmaması nedeniyle vatandaşlığını kaybedenlere ve onların belli bir dereceye kadarki yakınlarının yeniden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına alınması amaçlanmıştır.

Bu maddeyle, 1 Haziran 1915 tarihinden sonra her ne sebeple olursa olsun vatandaşlıktan çıkarılanların; din, dil, ırk ve inanç ayrımı yapılmaksızın yeniden vatandaşlığa alınma imkânı getirilmiştir. Yeniden vatandaşlığa alınanlar, ülkenin her yerinde yerleşme imkânı bulabileceklerdir.

MADDE 2-Yürürlük maddesidir.

MADDE 3-Yürütme maddesidir.

TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) 1.06.1915 tarihinden bugüne kadar, o tarihte şu anki ülke sınırları içinde yaşayan ve çeşitli nedenlerle Türkiye’yi terk etmek zorunda kalan, bazı unvanların kaldırılması nedeniyle sürgüne gönderilen, zorla mübadeleye tabi tutulanlar, önce yurt içinde daha sonra yurt dışına tehcir edilen veya zorunlu askerliği yapmadığı gerekçesiyle vatandaşlıktan çıkarılan kişilerden sağ olanlar, bunların hayatta olmamaları halinde beşinci dereceye kadarki hısımları, eş ve çocukları, torunları, bu durumlarını aşağıdaki belgelerden herhangi biri ile kanıtlayanlar, vatandaşlığını kaybettiği tarihte yaşadığı yerin mülki amirine yurt dışında dış temsilciliklere başvurmasıyla 5901 sayılı Kanunda öngörülen kısıtlamalara bağlı olmaksızın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını kazanırlar. Eski durumlarını;

- a) Dönemin pasaportları veya pasaport yerine kullanılan diğer belgelerle,
- b) Kilise veya havra kayıtlarıyla,
- c) Azınlık vakıfları kayıtlarıyla,
- ç) Daha önce yaşadıkları yerlerin tanık beyanlarıyla,
- d) Osmanlı belgeleri, askeri kayıtlar, nüfus kayıtları, gemi yolcu kayıt defterleri, evlenme cüzdanları veya tapu kayıtlarıyla,
- e) Kişilerin yerleştikleri ülkelerden Türkiye’den göç ettiklerine dair yetkili mercilerden alacakları nüfus kayıtları veya diğer geçerli belgelerle,

Kanıtlayanlara bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde birinci fıkrada belirtilen yetkili mercilere başvuranlara Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı verilir. Bu süre içerisinde başvuruların sonuçlandırılmamış olması halinde, Bakanlar Kurulu bu süreyi her defasında bir yılı aşmamak üzere uzatabilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının kazanılmasına ilişkin başvuruda bulunan kişi, yurt içinde ikamet ediyorsa yaşadığı yer mülki amirliğine, yurt dışında yaşıyorsa dış temsilciliklere bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekâletname ile yapabilir.

(3) Herhangi bir nedenle yabancı bir devlet vatandaşlığını kazanan kişilerin veya beşinci dereceye kadarki yakınlarının, bu durumlarına ilişkin belgeleri ibraz etmeleri ve yapılacak inceleme sonucunda kayden aynı kişiler olduklarının tespiti halinde, nüfus aile kütüklerindeki kayıtlarına çok vatandaşlığa sahip olduklarına dair açıklama yapılarak önceki vatandaşlıkları da korunur.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

Yürürlük

MADDE 2 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 3 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.